

JOHANN SEBASTIAN BACH

KARÁCSONYI ORATÓRIUM

Fordította Uhrmann György

Az evangéliumi idézetek Károli Gáspár fordításából valók

ELSŐ RÉSZ

KÓRUS

Jauchzet, frohlocket! auf, preiset die Tage,
Rühmet, was heute der Höchste getan!
Lasset das Zagen, verbannet die Klage,
Stimmet voll Jauchzen und Fröhlichkeit an!
Dienet dem Höchsten mit herrlichen Chören,
Lasst uns den Namen des Herrschers verehren!

Örvendjétek, vígadjatok, dicsérjétek e napokat!
Vigyétek híret, a Magasságbéli a mai napon mit cselekedett!
Nincs helye csüggedésnek, hagyjatok fel a panasszal,
egyesüljön a hangotok örömujjongásban!
Szolgáljátok a Magasságbélit nagyszerű kórusokkal,
Dicsérjük az Úr nevét!

RECITATIVO

EVANGELIST

Es begab sich aber zu der Zeit, dass ein Gebot von dem Kaiser Augusto ausging, dass alle Welt geschätzt würde. Und jedermann ging, dass er sich schätzen ließe, ein jeglicher in seine Stadt. Da machte sich auch auf Joseph aus Galiläa, aus der Stadt Nazareth, in das jüdische Land zur Stadt David, die da heißt Bethlehem; darum, dass er von dem Hause und Geschlechte David war: auf dass er sich schätzen ließe mit Maria, seinem vertrauten Weibe, die war schwanger. Und als sie daselbst waren, kam die Zeit, dass sie gebären sollte.

EVANGÉLISTA

És lőn azokban a napokban, hogy Augustus császártól parancsolat adaték ki, hogy mind az egész föld népe összeíratassék. Mennek vala azért mindenek, hogy összeíratassanak ki-ki a maga városába. Felméne pedig József is Galileából, Názáret városából Judeába, Dávid városába, mely Betlehemnek neveztetik, mivelhogy a Dávid házából és háznépe közül való volt, hogy összeíratassék Máriával, ki néki jegyeztetett feleségül, s várandós vala. És lőn, hogy mikor ott valának, betelének az ő születésének napjai.

ALT RECITATIVO

Nun wird mein liebster Bräutigam,
Nun wird der Held aus Davids Stamm
Zum Trost, zum Heil der Erden
Einmal geboren werden.
Nun wird der Stern aus Jakob scheinen,
Sein Strahl bricht schon hervor.
Auf, Zion, und verlasse nun das Weinen,
Dein Wohl steigt hoch empor!

Most fog az én legkedvesebb Vőlegényem,
most fog a hős, Dávid sarja
a földnek vigasztalására és üdvére,
íme, megszületni.
Most ragyog fel Jákob csillaga,
sugara most tör elő.
Fel, Sion! És hagyd most a könnyeket,
boldogságod magasra szökken!

ALT ÁRIA

Bereite dich, Zion, mit zärtlichen Trieben,
Den Schönsten, den Liebsten bald bei dir zu sehn!

Készülj Sion, hogy gyengédséggel
fogadd a legszebbet, a legkedvesebbet!

Deine Wangen müssen heut viel schöner prangen,
Eile, den Bräutigam sehnlichst zu lieben!

Orcád még szebben viruljon ma,
siess a Vőlegényhez, hogy vágyón szeressed!

KORÁL

Wie soll ich dich empfangen
Und wie begeg'n ich dir?
O aller Welt Verlangen,
O meiner Seelen Zier!
O Jesu, Jesu, setze
Mir selbst die Fackel bei,
Damit, was dich ergötze,
Mir kund und wissend sei!

Hogyan fogadjalak,
s hogyan közelítsek hozzád?
Te, kit az egész világ áhít,
ó, lelkem ékköve!
Ó Jézus, Jézus, mellém
helyezd világító fáklyád!
S hogy mivel gyönyörködtesselek,
tudasd velem!

RECITATIVO

EVANGELIST

Und sie gebar ihren ersten Sohn und wickelte ihn in
Windeln und legte ihn in eine Krippen, denn sie hatten
sonst keinen Raum in der Herberge.

EVANGÉLISTA

És szülé az ő elsőszülött fiát, és bepólyálá őt, s
belehelyezé őt a jászolba, mivelhogy nem vala nekik
helyök a vendégfogadó háznál.

SZOPRÁN KORÁL ÉS BASSZUS RECITATIVO

Er ist auf Erden kommen arm, -
Wer will die Liebe recht erhöhn,
Die unser Heiland vor uns hegt? -
Dass er unser sich erbarm, -
Ja, wer vermag es einzusehen,
Wie ihn der Menschen Leid bewegt? -
Und in dem Himmel mache reich, -
Des Höchsten Sohn kömmt in die Welt,
Weil ihm ihr Heil so wohl gefällt, -
Und seinen lieben Engeln gleich. -
So will er selbst als Mensch geboren werden. -
Kyrieleis!

Ő szegényen jött a földre, -
ki tudná felülmúlni szeretetét,
mellyel Megváltónk viseltetik irántunk? -
hogy megszánhasson minket. -
igen, ki képes felfogni,
mennyire megindítja őt az ember fájdalma? -
Ó, tégy gazdaggá minket a mennyekben -
a Magasságbéli Fia a világra jött,
mert annak üdvét oly hön kívánta -
s kedves angyalaidhoz hasonlatossá! -
S így akart ő maga emberként születni. -
Uram, irgalmazz!

BASSZUS ÁRIA

Großer Herr, o starker König,
Liebster Heiland, o wie wenig
Achtest du der Erden Pracht!
Der die ganze Welt erhält,
Ihre Pracht und Zier erschaffen,
Muss in harten Krippen schlafen.

Te, nagy Úr és hatalmas Király,
édes Megváltónk, mily kevésbé
becsülöd te a földi ragyogást!
Annak, ki az egész világ felett uralkodik
s megteremté annak pompáját s gazdagságát:
íme, e kemény jászolban kell aludnia.

KORÁL

Ach mein herzliebes Jesulein,
Mach dir ein rein sanft Bettelein,
Zu ruhn in meines Herzens Schrein,
Dass ich nimmer vergesse dein!

Ó, szívből szeretett Jézuskám!
Készíts magadnak tiszta, puha ágyacskát,
hogy megpihenj szívem rejtekén,
s téged sose feledjelek én!

MÁSODIK RÉSZ

SINFONIA (PASTORAL)

RECITATIVO

EVANGELIST

Und es waren Hirten in derselben Gegend auf dem Felde bei den Hürden, die hüteten des Nachts ihre Herde.

Und siehe, des Herren Engel trat zu ihnen, und die Klarheit des Herren leuchtet um sie, und sie fürchten sich sehr.

KORÁL

Brich an, o schönes Morgenlicht,
Und lass den Himmel tagen!

Du Hirtenvolk, erschrecke nicht,
Weil dir die Engel sagen,
Dass dieses schwache Knäbelein
Soll unser Trost und Freude sein,
Dazu den Satan zwingen
Und letztlich Friede bringen!

RECITATIVO

EVANGELIST

Und der Engel sprach zu ihnen:

DER ENGEL

Fürchtet euch nicht, siehe, ich verkündige euch große Freude, die allem Volke widerfahren wird.

Denn euch ist heute der Heiland geboren, welcher ist Christus, der Herr, in der Stadt David.

BASSZUS RECITATIVO

Was Gott dem Abraham verheißen,
Das lässt er nun dem Hirtenchor
Erfüllt erweisen.

Ein Hirt hat alles das zuvor
Von Gott erfahren müssen.

Und nun muss auch ein Hirt die Tat,
Was er damals versprochen hat,
Zuerst erfüllet wissen.

TENOR ÁRIA

Frohe Hirten, eilt, ach eilet,
Eh ihr euch zu lang verweilet,
Eilt, das holde Kind zu sehn!

Geht, die Freude heißt zu schön,
Sucht die Anmut zu gewinnen,
Geht und labet Herz und Sinnen!

EVANGÉLISTA

Valának pedig pásztorok azon a vidéken, akik künn a mezőn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az ő nyájok mellett. És íme, az Úrnak angyala hozzájuk jöve és az Úrnak dicsősége körülvevé őket; és nagy félelemmel megfélemlének.

Törj át, ó, szépséges hajnalfény,
hadd pirkadjon az ég!

Te pásztor nép, meg ne rémülj!
Hisz az angyal elmondja néked,
hogy ez a gyenge kiseded
lészen majd vígaszunk s örömünk,
s még a Sátánt is legyőzi,
s elhozza végül a békét.

EVANGÉLISTA

És mondta az Angyal nékik:

ANGYAL

"Ne féljeteK, most íme hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen:

Mert született néktek ma a Megváltó, ki az Úr Krisztus, Dávid városában.

Mit az Isten ígért vala Ábrahámnak,
azt most a pásztorok kórusa előtt
beteljesíté és bebizonyítá.

Egy pásztor hallotta mindezt
hajdan az Isten által,
s most ismét egy pásztor az, ki az eseményt,
mely egykoron megjövendőltetett,
elsőként látja beteljesülni.

Vidám pásztorok, siessetek, ó, siessetek!
Nehogy túl soká késlekedjeteK!

SiesseteK, hogy lássátok az édes gyermeket!
MenjeteK, az öröm már túlontúl nagy,
igyekezzeteK, hogy elnyerjéteK a kegyet,
menjeteK, hogy felüdüljön a szívetek, lelketek!

RECITATIVO

EVANGELIST

Und das habt zum Zeichen:
Ihr werdet finden das Kind
in Windeln gewickelt und in einer Krippe liegen.

KORÁL

Schaut hin, dort liegt im finstern Stall,
Des Herrschaft gehet überall!
Da Speise vormals sucht ein Rind,
Da ruhet itzt der Jungfrau'n Kind.

BASSZUS RECITATIVO

So geht denn hin, ihr Hirten, geht,
Dass ihr das Wunder seht:
Und findet ihr des Höchsten Sohn
In einer harten Krippe liegen,
So singet ihm bei seiner Wiegen
Aus einem süßen Ton
Und mit gesamtem Chor
Dies Lied zur Ruhe vor!

ALT ÁRIA

Schlafe, mein Liebster, genieße der Ruh,
Wache nach diesem vor aller Gedeihen!
Labe die Brust,
Empfinde die Lust,
Wo wir unser Herz erfreuen!

RECITATIVO

EVANGELIST

Und alsobald war da bei dem Engel die Menge der
himmlischen Heerscharen, die lobten Gott und sprachen:

KÓRUS

Ehre sei Gott in der Höhe und Friede auf Erden
und den Menschen ein Wohlgefallen.

BASSZUS RECITATIVO

So recht, ihr Engel, jauchzt und singet,
Dass es uns heut so schön gelinget!
Auf denn! wir stimmen mit euch ein,
Uns kann es so wie euch erfreun.

KORÁL

Wir singen dir in deinem Heer
Aus aller Kraft, Lob, Preis und Ehr,
Dass du, o lang gewünschter Gast,
Dich nunmehr eingestellet hast.

EVANGÉLISTA

Ez pedig néktek a jele:
találtok egy kisgyermeket
bepólyálva feküdni a jászolban.

Nézzétek! ott fekszik a sötét istállóban,
kinek uralma mindenre kiterjed!
Hol elébb egy tehén kereste táplálékát,
ott most a Szűznek gyermeke pihen.

Hát menjetek oda! Ti pásztorok, menjetek,
hogy lássátok a csodát,
s ott találjátok a Magasságbelinek Fiát
egy kemény jászolban feküdni!
Énekeljétek hát a bölcsője mellett
édes hangon
s kórusban egyesülve
ez altatódalt néki!

Aludj, kedvesem, élvezd a pihenést,
Ébredj azután mindenki javára!
Vígasztald a szívet;
örömet lelj abban,
aminek a mi szívünk örvendezik!

EVANGÉLISTA

És hirtelenséggel jelenék az angyallal mennyei seregek
sokasága, akik az Istent dicsérik és ezt mondják vala:

Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek,
és a földön békesség és az embereknek jóakarát!

Nos jó, ti angyalok, örvendjétek és énekeljétek,
hogy számunkra ma oly szép dolog esett meg!
Fel hát! Csatlakozunk hozzátok,
hogy akárcsak ti, mi is örvendezzünk, mint lehet.

Hozzád énekelünk a Te seregedben
teljes erőnkéből: Dicséret, Dicsőség, Tisztesség -
hogy te, rég óhajtott Vendég,
végre megérkeztél.

HARMADIK RÉSZ

KÓRUS

Herrscher des Himmels, erhöere das Lallen,
Lass dir die matten Gesänge gefallen,
Wenn dich dein Zion mit Psalmen erhöht!
Höre der Herzen frohlockendes Preisen,
Wenn wir dir itzo die Ehrfurcht erweisen,
Weil unsre Wohlfahrt befestiget steht!

Égi Uralkodó, halld meg dadogásunkat,
hadd tessék Néked fakó énekünk,
mikor a te Sionod zsoltárokkal magasztal Téged!
Halljad szívünk örvendező dicséretét,
mikor Néked most hódolatunkat kifejezzük,
mivel üdvösségünk megerősítést nyer immár.

RECITATIVO

EVANGELIST

Und da die Engel von ihnen gen Himmel fuhren,
sprach die Hirten untereinander:

EVANGÉLISTA

És lőn, hogy mikor elmentek az angyalok őtőlök a
mennybe, mondanák a pásztoremberek egymásnak:

KÓRUS

Lasset uns nun gehen gen Bethlehem
und die Geschichte sehen, die da geschehen ist,
die uns der Herr kundgetan hat.

Menjünk el mind Betlehemig,
és lássuk meg e dolgot,
amelyet az Úr megjelentetett nekünk!

BASSZUS RECITATIVO

Er hat sein Volk getröst',
Er hat sein Israel erlöst,
Die Hülf aus Zion hergesendet
Und unser Leid geendet.
Seht, Hirten, dies hat er getan;
Geht, dieses trifft ihr an!

Megvígasztalta az Ő népét,
megszabadította az Ő Izraelét,
Sionból küldött segítséget
és fájdalunknak véget vetett.
Lássátok, pásztorok, mit Ő beteljesített,
menjetek, megtaláljátok!

KORÁL

Dies hat er alles uns getan,
Sein groß Lieb zu zeigen an;
Des freu sich alle Christenheit
Und dank ihm des in Ewigkeit.
Kyrieleis!

Ezt Ő mind érettünk tette,
hogy a nagy szeretetéről tanúskodjék,
s örvendjen az egész keresztyénség,
s hálálja meg Néki örökkön örökké!
Uram, irgalmazz!

SZOPRÁN – BASSZUS DUETT

Herr, dein Mitleid, dein Erbarmen
Tröstet uns und macht uns frei.
Deine holde Gunst und Liebe,
Deine wundersamen Triebe
Machen deine Vätertreu
Wieder neu.

Uram, a Te szánalmad és a Te könyörületed
megvígasztal minket és megszabadít.
A Te jóságos kegyed és szereteted,
a Te csodálatos ösztönzésed
az Atya iránti hűségedet
egyre megújítja.

RECITATIVO

EVANGELIST

Und sie kamen eilend und funden beide, Mariam und
Joseph, dazu das Kind in der Krippe liegen. Da sie es aber
gesehen hatten, breiteten sie das Wort aus, welches zu
ihnen von diesem Kind gesaget war. Und alle, für die es

EVANGÉLISTA

Elmenének azért sietséggel, és megtalálták Máriát és
Józsefet és a kis gyermeket, ki a jászolban fekszik vala. És
ezt látván elhirdeték, ami nekik a gyermek felől
mondott vala. És mindenek, akik hallák, elcsodál-

kam, wunderten sich der Rede, die ihnen die Hirten
gesaget hatten. Maria aber behielt alle diese Worte und
bewegte sie in ihrem Herzen.

kozának azon, amiket a pásztorok nékik mondtak.
Mária pedig mind ez ígétet megtartja, és szívében
forgatja vala.

ALT ÁRIA

SchlieÙe, mein Herze, dies selige Wunder
Fest in deinem Glauben ein!
Lasse dies Wunder, die göttlichen Werke,
Immer zur Stärke
Deines schwachen Glaubens sein!

Fogadd be, ó szívem, ezt az áldott csodát
szorosan a te hitedbe!
Legyen az isteni mű és csodája
mindig erősítõje
a te gyenge hitednek!

ALT RECITATIVO

Ja, ja, mein Herz soll es bewahren,
Was es an dieser holden Zeit
Zu seiner Seligkeit
Für sicheren Beweis erfahren.

Igen! a szívem óvni fogja azt,
mit e kegyes órákban
a saját üdvére
bizonyossággént megtapasztalt.

KORÁL

Ich will dich mit Fleiß bewahren,
Ich will dir
Leben hier,
Dir will ich abfahren,
Mit dir will ich endlich schweben
Voller Freud
Ohne Zeit
Dort im andern Leben.

Buzgalommal õrizlek majd,
érted akarok
élni itt.
Érted akarok eltávozni is.
Véled akarok végül felemelkedni
örömtõl telten,
idõtlenül oda,
ama másik életbe.

RECITATIVO

EVANGELIST

Und die Hirten kehrten wieder um, preiseten und lobten
Gott um alles, das sie gesehen und gehõret hatten, wie
denn zu ihnen gesaget war.

EVANGÉLISTA

A pásztorok pedig visszatérének, dicsõítvén és dicsérvén
az Istent mind azok felõl, amiket hallottak és láttak,
amint nékik megmondattott.

KORÁL

Seid froh dieweil,
Dass euer Heil
Ist hie ein Gott und auch ein Mensch geboren,
Der, welcher ist
Der Herr und Christ
In Davids Stadt, von vielen auserkoren.

Most vígan legyetek,
mivel üdvõtõkre
egy Isten - ki Ember is - született!
Õ, aki az
Úr és Krisztus,
Dávid városában mindenek közül kiválasztott.

KÓRUS

Herrscher des Himmels, erhöere das Lallen,
Lass dir die matten Gesänge gefallen,
Wenn dich dein Zion mit Psalmen erhöht!
Hõre der Herzen frohlockendes Preisen,
Wenn wir dir itzo die Ehrfurcht erweisen,
Weil unsre Wohlfahrt befestiget steht!

Égi Uralkodó, halld meg dadogásunkat,
hadd tessék Néked fakó énekünk,
mikor a te Sionod zsoltárokkal magasztal Téged!
Halljad szívünk örvendezõ dicséretét,
mikor Néked most hódolatunkat kifejezzük,
mivel üdvösségünk megerősítést nyer immár.

NEGYEDIK RÉSZ

KÓRUS

Fallt mit Danken, fällt mit Loben
Vor des Höchsten Gnadenthron!
Gottes Sohn
Will der Erden
Heiland und Erlöser werden,
Gottes Sohn
Dämpft der Feinde Wut und Toben.

Hajoljatok meg hálával, magasztalón
az irgalom megmagasabb trónusa előtt!
Az Isten Fia
a földnek akar
Üdvözítője s Megváltója lenni!
Az Isten Fia majd
lecsillapítja ellenségei dühét és háborgását.

RECITATIVO

EVANGELIST

Und da acht Tage um waren, dass das Kind beschnitten
würde, da ward sein Name genennet Jesus, welcher
genennet war von dem Engel, ehe denn er im
Mutterleibe empfangen ward.

EVANGÉLISTA

És mikor betölt a nyolc nap, hogy a kis gyermeket
körülmetéljék, nevezék az ő nevét Jézusnak, amint őt az
angyal nevezte, mielőtt fogantatott volna anyja
méhében.

RECITATIVO ÉS KORÁL

Immanuel, o süßes Wort!
Mein Jesus heißt mein Hort,
Mein Jesus heißt mein Leben.
Mein Jesus hat sich mir ergeben,
Mein Jesus soll mir immerfort
Vor meinen Augen schweben.
Mein Jesus heißet meine Lust,
Mein Jesus labet Herz und Brust. -
Jesu, du mein liebstes Leben, -
Komm! Ich will dich mit Lust umfassen, -
Meiner Seelen Bräutigam, -
Mein Herze soll dich nimmer lassen, -
Der du dich vor mich gegeben -
Ach! So nimm mich zu dir! -
An des bittern Kreuzes Stamm! -
Auch in dem Sterben sollst du mir
Das Allerliebste sein;
In Not, Gefahr und Ungemach
Seh ich dir sehnlichst nach.
Was jagte mir zuletzt der Tod für Grauen ein?
Mein Jesus! Wenn ich sterbe,
So weiß ich, dass ich nicht verderbe.
Dein Name steht in mir geschrieben,
Der hat des Todes Furcht vertrieben.

Emmanuel, ó édes szó!
Az én Jézusom az én pásztorom,
az én Jézusom az életem,
az én Jézusom nékem adta magát,
az én Jézusom örökkön
a szemem előtt fog lebegni.
Az én Jézusom az én örömöm,
az én Jézusom megnyitja a szívem, a keblem. -
Jézus, Te, legdrágább életem, -
Jöjj! örömmel akarlak átölelni, -
lelkem jegyese, -
a szívem sosem hagy el Téged, -
ki értem áldoztad magad -
ó, végy hát magadhoz! -
a gyötrelmes keresztfán. -
Még a halálban is te leszel
a legimádottabb nékem.
Szükségben, veszélyben, bajokban,
csak Rád nézek vágyódva én.
Mi űzött engem eddig a halál borzalmától félve?
Jézusom! Ha meghalok is,
tudom, hogy el nem pusztulok;
a Te neved áll írva bennem,
hogy a halál rettenetét elűzze.

SZOPRÁN ÁRIA

Flößt, mein Heiland, flößt dein Namen
Auch den allerkleinsten Samen
Jenes strengen Schreckens ein?
Nein, du sagst ja selber nein. (Nein!)

Megváltóm, vajon a Te neved elhinti-é
a legkisebb magvát is csak
e hatalmas rémületnek?
Nem, magad mondod, hogy nem!

Sollt ich nun das Sterben scheuen?
Nein, dein süßes Wort ist da!
Oder sollt ich mich erfreuen?
Ja, du Heiland sprichst selbst ja. (Ja!)

BASSZUS RECITATIVO ÉS SZOPRÁN KORÁL

BASS

Wohlan, dein Name soll allein
In meinem Herzen sein!
So will ich dich entzückt nennen,
Wenn Brust und Herz zu dir vor Liebe brennen.
Doch, Liebster, sage mir:
Wie rühm ich dich, wie dank ich dir?

SOPRAN

Jesu, meine Freud und Wonne,
Meine Hoffnung, Schatz und Teil,
Mein Erlösung, Schmuck und Heil,
Hirt und König, Licht und Sonne,
Ach! wie soll ich würdiglich,
Mein Herr Jesu, preisen dich?

TENOR ÁRIA

Ich will nur dir zu Ehren leben,
Mein Heiland, gib mir Kraft und Mut,
Dass es mein Herz recht eifrig tut!
Stärke mich,
Deine Gnade würdiglich
Und mit Danken zu erheben!

KORÁL

Jesus richte mein Beginnen,
Jesus bleibe stets bei mir,
Jesus zäume mir die Sinnen,
Jesus sei nur mein Begier,
Jesus sei mir in Gedanken,
Jesu, lasse mich nicht wanken!

Kell-e hát a haláltól félnem?
Nem, a Te édes szavad: nem!
Avagy örülnöm kell-é neki?
Igen, Te Megváltó, magad mondod: igen!

BASSZUS

Nos igen! Egyedül a Te neved
lesz majd az én szívemben.
Téged foglak elragadtatva megnevezni,
mikor szívem, keblem az irántad való szeretetben ég.
De, Kedves, mondd nekem:
hogyan magasztaljalak, hogy mondjak Néked köszönetet?

SZOPRÁN

Jézus, örömöm és gyönyörűségem,
reményem, kincsem, osztályrészem.
Meváltásom, menedékem és üdvöm,
pásztor és király, fény és nap!
Ah, hogyan tudnálak méltón,
Uram, Jézus, dicsőíteni téged?

Csak azért akarok élni, hogy tiszteljelek.
Meváltóm, adj nékem erőt és bátorságot,
hogy a szívem buzgó legyen!
Erősíts meg engem,
hogy kegyedhez méltón
és köszönettel felemelkedjem!

Jézus, mutasd számomra a kezdetet,
Jézus, maradj mindig mellettem!
Jézus, fékezzed érzékeimet,
Jézus, légy egyetlen vágyam,
Jézus, Te légy a gondolataimban!
Jézus, ne hagyj eltántorodnom!

ÖTÖDIK RÉSZ

KÓRUS

Ehre sei dir, Gott, gesungen,
Dir sei Lob und Dank bereit.
Dich erhebet alle Welt,
Weil dir unser Wohl gefällt,
Weil anheut
Unser aller Wunsch gelungen,
Weil uns dein Segen so herrlich erfreut.

Tiszteletet zengjünk néked, ó Isten,
dicsőség, hála adassék néked!
Az egész világ Téged magasztal,
mivel a mi javunkra törődsz,
mivel ma minden kívánságunk teljesül,
mivel áldásaid csodálatosan
megörvendeztetnek minket.

RECITATIVO

EVANGELIST

Da Jesus geboren war zu Bethlehem im jüdischen Lande
zur Zeit des Königes Herodis, siehe, da kamen die
Weisen vom Morgenlande gen Jerusalem und sprachen.

EVANGÉLISTA

Amikor pedig megszületik vala Jézus a judeai
Betlehemben, Heródes király idejében, ímé, napkeletről
bölcsek jövének Jeruzsálembe, mondván:

KÓRUS ÉS ALT RECITATIVO

Wo ist der neugeborne König der Jüden?
Sucht ihn in meiner Brust,
Hier wohnt er, mir und ihm zur Lust!
Wir haben seinen Stern gesehen im Morgenlande und
sind kommen, ihn anzubeten.
Wohl euch, die ihr dies Licht gesehen,
Es ist zu eurem Heil geschehen!
Mein Heiland, du, du bist das Licht,
Das auch den Heiden scheinen sollen,
Und sie, sie kennen dich noch nicht,
Als sie dich schon verehren wollen.
Wie hell, wie klar muss nicht dein Schein,
Geliebter Jesu, sein!

Hol van a zsidók újszülött királya?
Keresd őt az én szívemben,
ott lakozik, a magam és az ő örömére!
Láttuk a csillagát Napkeleten,
És jöttünk, hogy imádjuk őt.
Üdv néktek, kik láttátok azt a fényt,
az a ti üdvötökre történt.
Meváltóm, Te, Te vagy a fény,
ki még a pogányokra is ragyogsz majd,
és akik még nem ismernek,
már ők is imádni akarnak Téged.
Mily fényes, mily tiszta is a Te ragyogásod,
Szeretett Jézusom!

KORÁL

Dein Glanz all Finsternis verzehrt,
Die trübe Nacht in Licht verkehrt.
Leit uns auf deinen Wegen,
Dass dein Gesicht
Und herrlichs Licht
Wir ewig schauen mögen!

Ragyogásod elemészt minden sötétséget,
a borús éjt fénybe borítja.
Vezess minket a Te ösvényeidre,
hogy a Te orcádat
és magasztos fényét
örökké szemlélhessük!

BASSZUS ÁRIA

Erleucht auch meine finstre Sinnen,
Erleuchte mein Herze
Durch der Strahlen klaren Schein!
Dein Wort soll mir die hellste Kerze
In allen meinen Werken sein;
Dies lasset die Seele nichts Böses beginnen.

Világítsd meg az én sötét valómat is,
világítsd be a szívem a te
ragyogásod tiszta sugarával!
Szavad lesz legfényesebb gyertyám
minden cselekedetemben:
nem engedi, hogy a lélek bármi rosszra térjen.

RECITATIVO

EVANGELIST

Da das der König Herodes hörte, erschrak er und mit ihm das ganze Jerusalem.

EVANGÉLISTA

Heródes király pedig ezt hallván, megháborodék, és vele együtt az egész Jeruzsálem.

ALT RECITATIVO

Warum wollt ihr erschrecken?
Kann meines Jesu Gegenwart
Euch solche Furcht erwecken?
O! solltet ihr euch nicht
Vielmehr darüber freuen,
Weil er dadurch verspricht,
Der Menschen Wohlfahrt zu verneuen.

Miért rémültök meg?
Talán Jézusom jelenléte
Ébresztett bennetek ily rémületet?
Ó, nem kellene,
Éppen ellenkezőleg, örülnötök inkább?
Hisz ő, amint az megígértetett,
az emberek üdvözülését fogja újfent elhozni.

RECITATIVO

EVANGELIST

Und ließ versammeln alle Hohepriester und Schriftgelehrten unter dem Volk und erforschte von ihnen, wo Christus sollte geboren werden. Und sie sagten ihm: Zu Bethlehem im jüdischen Lande; denn also stehet geschrieben durch den Propheten:
Und du Bethlehem im jüdischen Lande bist mitnichten die kleinst unter den Fürsten Juda; denn aus dir soll mir kommen der Herzog, der über mein Volk Israel ein Herr sei.

EVANGÉLISTA

És egybegyűjtve minden főpapot és a nép írástudóit, tudakozódik vala tőlük, hol kell a Krisztusnak megszületnie?
Azok pedig mondának néki: a judeai Betlehemben, mert így írta vala meg a próféta:
És te Betlehem, Judának földje semmiképpen sem vagy legkisebb Juda fejedelmei közt, mert belőled származik a fejedelem, aki Úr lesz az én népem, Izrael felett.

SZOPRÁN – ALT – TENOR TERCETT

SOPRAN

Ach, wenn wird die Zeit erscheinen?

TENOR

Ach, wenn kömmt der Trost der Seinen?

ALT

Schweigt, er ist schon würklich hier!

SOPRAN, TENOR

Jesu, ach so komm zu mir!

SZOPRÁN

Ah, mikor jó el az idő?

TENOR

Ah, mikor jön majd az övéinek vígasztalója?

ALT

Hallgassatok! Ő már valóban itt van!

SZOPRÁN, TENOR

Jézus, jöjj hát hozzám!

ALT RECITATIVO

Mein Liebster herrschet schon.
Ein Herz, das seine Herrschaft liebet
Und sich ihm ganz zu eigen gibet,
Ist meines Jesu Thron.

Az én Kedvesem uralkodik immár.
A szív, amely az ő uralmát szereti,
s egészében néki adja magát:
az én Jézusom trónja.

KORÁL

Zwar ist solche Herzensstube
Wohl kein schöner Fürstensaal,
Sondern eine finstre Grube;
Doch, sobald dein Gnadenstrahl
In denselben nur wird blinken,
Wird es voller Sonnen dünken.

Noha az ily szívbeli otthon
nem pompás fejedelmi lak,
sötét üreg csupán,
mégis, a Te kegyelmed sugara
ott úgy ragyogna fel,
hogy a teljes Napkorongnak vélnék.

HATODIK RÉSZ

KÓRUS

Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben,
So gib, dass wir im festen Glauben
Nach deiner Macht und Hülfe sehn!
Wir wollen dir allein vertrauen,
So können wir den scharfen Klauen
Des Feindes unversehrt entgehn.

Uram, ha a kevély ellenség köröttünk dúl,
add, hogy szilárd hitben
lássuk meg hatalmadat és segítségedet!
Csak Tebenned bízunk egyedül,
így tudjuk az ellenség éles karmát
sértetlenül elkerülni.

RECITATIVO

EVANGELIST

Da berief Herodes die Weisen heimlich und erlernet mit
Fleiß von ihnen, wenn der Stern erschienen wäre?
Und weiset sie gen Bethlehem und sprach:

EVANGÉLISTA

Ekkor Heródes titkon hívatá a bölcseket, szorgalmasan
megtudakolá tőlük a csillag megjelenésének idejét.
És elküldvén őket Betlehembe, mondá nékik:

BASS

Ziehet hin und forschet fleißig nach dem Kindlein, und
wenn ihr's findet, sagt mir's wieder, dass ich auch
komme und es anbete.

BASSZUS

Elmenvén szorgalmasan kérdezősködjetek a gyermek
felől, mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra,
hogy én is elmenjek és tisztességet tegyek neki.

SZOPRÁN RECITATIVO

Du Falscher, suche nur den Herrn zu fällen,
Nimm alle falsche List,
Dem Heiland nachzustellen;
Der, dessen Kraft kein Mensch ermißt,
Bleibt doch in sichrer Hand.
Dein Herz, dein falsches Herz ist schon,
Nebst aller seiner List, des Höchsten Sohn,
Den du zu stürzen suchst, sehr wohl bekannt.

Te álnok! Csak azért keresed az Urat, hogy elveszejtsed
mindenféle hamis fortélyhoz folyamodsz,
hogy az Üdvözítőt kézrekerítsd.
Ő, kinek erővel ember nem árthat,
biztos kézben marad még.
Szíved, a te hamis szíved, minden csalfaságával
a Magasságbéli Fia előtt,
kinek pusztulására törsz, már igencsak jólismert.

SZOPRÁN ÁRIA

Nur ein Wink von seinen Händen
Stürzt ohnmächtger Menschen Macht.
Hier wird alle Kraft verlacht!
Spricht der Höchste nur ein Wort,
Seiner Feinde Stolz zu enden,
O, so müssen sich sofort
Sterblicher Gedanken wenden.

Kezednek egyetlen intésére
az emberi hatalom erőtlen bukik el.
Előtted minden (emberi) erő nevetségessé válik!
A Leghatalmasabb csak egyetlen szót szól,
hogy ellenségei gőgjét elpusztítsa.
Ó, így kell hamarosan
a halandók gondolatainak megváltozniok.

RECITATIVO

EVANGELIST

Als sie nun den König gehöret hatten, zogen sie hin. Und
siehe, der Stern, den sie im Morgenlande gesehen
hatten, ging für ihnen hin, bis dass er kam und stund
oben über, da das Kindlein war. Da sie den Stern sahen,
wurden sie hoch erfreuet und gingen in das Haus und
funden das Kindlein mit Maria, seiner Mutter, und fielen
nieder und beteten es an und täten ihre Schätze auf und
schenkten ihm Gold, Weihrauch und Myrrhen.

EVANGÉLISTA

Ők pedig a király beszédét meghallván, elindulának. És
íme, a csillag, amelyet napkeleten láttak, előttök megy
vala mindaddig, amíg odaérvén, megáll a hely fölött,
ahol a gyermek vala. És amikor meglátták a csillagot, igen
nagy örömmel örvendezének. És bemenvén a házba, ott
találták a gyermeket anyjával, Máriával; és leborulván
tisztességet tőnek néki, és kincseiket kitárván,
ajándékokat adának néki; aranyat, tömjént és mirhát.

KORÁL

Ich steh an deiner Krippen hier,
O Jesulein, mein Leben;
Ich komme, bring und schenke dir,
Was du mir hast gegeben.
Nimm hin! es ist mein Geist und Sinn,
Herz, Seel und Mut, nimm alles hin,
Und lass dirs wohlgefallen!

Itt állok jászolodnál,
ó, Jézuskám, életem.
Jövök, hozom s néked ajándékozom,
mit Te adtál nékem.
Vedd, ez az én szellemem és lelkem,
szív, lélek, bátorság - vedd mindezt,
hogy a tetszésedre szolgáljon!

RECITATIVO

EVANGELIST

Und Gott befahl ihnen im Traum, dass sie sich nicht
sollten wieder zu Herodes lenken, und zogen durch
einen andern Weg wieder in ihr Land.

EVANGÉLISTA

S mivel álomban megintettek, hogy Heródeshez vissza
ne menjenek,
más úton térének vissza hazájokba.

TENOR RECITATIVO

So geht! Genug, mein Schatz geht nicht von hier,
Er bleibt da bei mir,
Ich will ihn auch nicht von mir lassen.
Sein Arm wird mich aus Lieb
Mit sanftmutsvollem Trieb
Und größter Zärtlichkeit umfassen;
Er soll mein Bräutigam verbleiben,
Ich will ihm Brust und Herz verschreiben.
Ich weiß gewiss, er liebet mich,
Mein Herz liebt ihn auch inniglich
Und wird ihn ewig ehren.
Was könnte mich nun für ein Feind
Bei solchem Glück versehren!
Du, Jesu, bist und bleibst mein Freund;
Und werd ich ängstlich zu dir flehn:
Herr, hilf!, so lass mich Hülfe sehn!

Menjetek! elég, az én kincsem nem távozik innen,
ő itt marad velem.
Én szintén nem fogom elhagyni őt.
Az ő karja szeretettel,
csupa szelíd érzéssel
s a legnagyobb gyengédséggel vesz körül.
Megmarad ő az én jegyesemnek,
én őt a szívembe, lelkembe vésem.
Jól tudom, hogy ő szeret engem,
a szívem viszontszereti bensőségesen
és imádni fogja őt örökkön.
Miféle ellenség tudna engem
ily boldogságban bátorítani?
Te Jézus, barátom vagy s maradsz,
a ha majd hozzád könyörgök szorongatottságomban:
"Uram segélj!" - hadd leljek segítséget!

TENOR ÁRIA

Nun mögt ihr stolzen Feinde schrecken;
Was könnt ihr mir für Furcht erwecken?
Mein Schatz, mein Hort ist hier bei mir.
Ihr mögt euch noch so grimmig stellen,
Droht nur, mich ganz und gar zu fällen,
Doch seht! mein Heiland wohnt hier.

Most megrémülhettek, kevély ellenségek,
mily félelmet tudnátok ébreszteni bennem?
Az én kincsem, menedékem itt van mellettem.
Hiába álltok mégoly dühödten,
fenyegetve, hogy engem mindenestül elveszítetek,
lássátok hát: a Megváltó lakik itt bennem.

KVARTETT

Was will der Höllen Schrecken nun,
Was will uns Welt und Sünde tun,
Da wir in Jesu Händen ruhn?

Mit tehetnek a pokol szörnyei,
mit tehet ellenünk a világ, a bűn?
Hiszen mi Jézus kezében nyugsunk!

KORÁL

Nun seid ihr wohl gerochen
An eurer Feinde Schar,
Denn Christus hat zerbrochen,
Was euch zuwider war.
Tod, Teufel, Sünd und Hölle
Sind ganz und gar geschwächt;
Bei Gott hat seine Stelle
Das menschliche Geschlecht.

Most bosszút álltál
ellenségeid seregén,
mert Krisztus megtörte őket,
kik ellenedre voltak.
Halál, Sátán, Bűn és Pokol:
mindenestül elvesztik erejüket;
Isten mellett a helye
az emberi nemnek!